

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem Mgr. Filipem Skřivanem ve věci

žalobce: **Ing. L. B.**
bytem X

proti
žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**
sídlem Na Poříčním právu 1, Praha

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 20. 4. 2021, č. j. MPSV-2021/68100-921, sp.
zn. SZ/MPSV-2021/56033-921,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

- 1. Žalovaný napadeným rozhodnutím zamítl odvolání žalobce proti rozhodnutí Úřadu práce České republiky – krajské pobočky v Brně (dále jen „úřad práce“) ze dne 4. 3. 2021, č. j.

75517/2021/BBA (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“), kterým úřad práce žalobci nepřiznal příspěvek na živobytí. Úřad práce dospěl k závěru, že žalobce není osobou v hmotné nouzi podle § 3 odst. 1 písm. a) zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi (dále jen „zákon o pomoci v hmotné nouzi“), neboť nedoložil doklad o pracovním nebo obdobném vztahu, nevykonává samostatně výdělečnou činnost, není v dočasné pracovní neschopnosti a není veden v evidenci uchazečů o zaměstnání. Nárok na příspěvek na živobytí má v souladu s § 21 zákona o pomoci v hmotné nouzi pouze osoba, která je v hmotné nouzi.

II. Obsah žaloby

2. Žalobce má za to, že v jeho věci měl být aplikován § 3 odst. 3 zákona o pomoci v hmotné nouzi. Správní orgány měly žalobci podrobně vyložit, proč se dané ustanovení nevztahuje na jeho životní situaci. Správní orgány se však daným ustanovením vůbec nezabývaly a nezohlednily žalobcem uvedené důvody. Správní orgány zcela ignorovaly prokazatelnou snahu žalobce opatřit si nejpozději od října 2020 zaměstnání, což žalobce doložil listinnými důkazy. Správní orgány rovněž nezohlednily prokazatelnou snahu žalobce zvýšit si příjem také uplatněním pohledávek v občanskoprávních řízeních.
3. Žalobce dále namítá, že se správní orgány nezabývaly poukazem na zákonné skutečnosti, které činí požadavek smysluplné evidence mezi uchazeči o zaměstnání prakticky nevykonatelným. Žalobce byl při ucházení se o práci objektivně diskriminován pro svůj předdůchodový věk. O to více je pak žalobce diskriminován po dosažení věku pro odchod do důchodu. S odkazem na § 6 zákona č. 198/2009 Sb., o rovném zacházení a o právních prostředcích ochrany před diskriminací (antidiskriminační zákon), žalobce uvádí, že diskriminace uchazečů o zaměstnání pro jejich vysoký věk je za současného stavu platného práva zcela legální. Na této diskriminaci by nic nezměnilo ani to, pokud by žalobce byl v postavení uchazeče o zaměstnání u úřadu práce.
4. Žalobce má za to, že § 3 odst. 1 písm. a) bod 1. zákona o pomoci v hmotné nouzi, podle kterého jsou staré osoby v hmotné nouzi povinny nedůstojným způsobem setrvávat v evidenci uchazečů o zaměstnání až do 68 let, se ocitl v principiální kontradikci s § 6 antidiskriminačního zákona. Žalobcovo právo na pomoc v hmotné nouzi dle čl. 30 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“) se tak ve vztahu k základnímu právu podle čl. 10 Listiny stalo pouze hypotetickým a reálně nevykonatelným. Žalobce dodává, že právě pro obdobné případy byl přijat § 3 odst. 3 zákona o pomoci v hmotné nouzi, žalovaný však jeho smysl vůbec nepochopil. Žalobce proto navrhuje, aby soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

III. Vyjádření žalovaného, replika žalobce

5. Žalovaný uvádí, že žalobce podal žádost o příspěvek dne 27. 11. 2020. Žalobce následně předložil několik vykopírovaných, ve větší části nespecifikovaných a automatizovaných reakcí na pracovní inzeráty a dále vyrozumění o odročení jednání u Obvodního soudu pro Prahu 3 ve věci sporu žalobce o výživné proti jeho dceři. Předložená korespondence však není způsobilá prokazatelně doložit snahu o započetí výdělečné činnosti. Jednostranné reakce na nabídky působí neautenticky a účelově, přičemž bez dalšího nelze ani hodnotit, zda se jedná o adekvátní poptávky práce. Vyrozumění o odročení jednání pak nelze považovat za doklad o existenci nebo dokonce řádném uplatnění pohledávky. Žalovaný

nadto dodává, že žalobce se svým nárokem neuspěl jak u soudu I. stupně, tak u soudu odvolacího.

6. Ve věci žalobce nebyly správním orgánům doloženy ani známy žádné skutečnosti, které by odůvodňovaly udělení výjimky dle § 3 odst. 3 zákona o pomoci v hmotné nouzi. V případě daného ustanovení správní orgány přihlíží v rámci zákonem daného správního uvážení k různým faktorům. Nicméně v obdobných případech, kdy žadatel řádně nevyužije možnost zvýšení jeho příjmu, počínaje registrací do evidence úřadu práce, nelze z principu takovou výjimku aplikovat. V napadeném rozhodnutí je postup ohledně předmětného ustanovení vysvětlen. Žalovaný proto navrhuje, aby soud žalobu zamítl.
7. V replice žalobce polemizuje s tím, jak žalovaný hodnotí snahu žalobce nalézt odpovídající zaměstnání a snahu zvýšit si příjem také uplatněním pohledávek v občanskoprávních řízeních. Současný systém, v němž je žalobce nucen pro přiznání dávky být evidován na úřadě práce a plnit povinnosti uchazeče o zaměstnání, je dle žalobce brutálním zásahem do jeho základních práv a svobod.

IV. Posouzení věci krajským soudem

8. Žaloba byla podána včas (§ 72 odst. 1 s. ř. s.), osobou k tomu oprávněnou (§ 65 odst. 1 s. ř. s.). Žaloba je přípustná (zejména § 65, § 68 a § 70 s. ř. s.). Za splnění podmínek § 51 s. ř. s. rozhodl soud bez jednání.
9. Žaloba **není** důvodná.
10. Podle § 3 odst. 1 písm. a) zákona o pomoci v hmotné nouzi *nestanoví-li tento zákon jinak, osobou v hmotné nouzi není osoba, která není v pracovním nebo obdobném vztahu, popřípadě nevykonává tyto vztahy alespoň v rozsahu 20 hodin měsíčně, ani nevykonává samostatnou výdělečnou činnost a není vedena v evidenci uchazečů o zaměstnání, popřípadě osoba, která je v pracovním nebo obdobném vztahu, ale nemá z těchto vztahů v rozhodném období příjem...*
11. Podle § 3 odst. 3 zákona o pomoci v hmotné nouzi *orgán pomoci v hmotné nouzi může v odůvodněných případech určit, že osobu uvedenou v odstavci 1 písm. a) až e), g) a h), a dále nezaopatřené dítě umístěné na základě rozhodnutí příslušného orgánu v plném přímém zaopatření v pobytovém zařízení sociálních služeb podle ustanovení § 48 zákona o sociálních službách, bude považovat za osobu v hmotné nouzi.*
12. Předně je třeba uvést, že žalobce nikterak nezpochybňuje závěr správních orgánů, že je osobou, která není v hmotné nouzi dle § 3 odst. 1 písm. a) zákona o pomoci v hmotné nouzi. Žalobce má však za to, že v jeho věci měla být aplikována výjimka z § 3 odst. písm. a), která je stanovena v § 3 odst. 3 zákona o pomoci v hmotné nouzi. Žalobce přitom namítá, že tím, zda v posuzované věci aplikovat dané ustanovení, se správní orgány vůbec nezabývaly.
13. Žalobce na výjimku z § 3 odst. 1 písm. a) zákona o pomoci v hmotné nouzi poukázal již v doplnění žádosti o příspěvek na živobytí ze dne 6. 12. 2020, ve kterém uvedl, že „Mám za to, že vzhledem k výše uvedeným skutečnostem osvědčujícím mou aktivní snahu o vymaňování se ze stigmatu sociálního dna lze mou osobu zahrnout pod ust. §3 odst. (3) zák. čís. 111/2006 Sb. : *Orgán pomoci v hmotné nouzi může v odůvodněných případech určit, že osobu uvedenou v odstavci 1 písm. a) až e), g) a h) bude považovat za osobu v hmotné nouzi.*“ Nicméně úřad práce na toto tvrzení v prvostupňovém rozhodnutí vůbec nereagoval. Úřad práce se rovněž výslovně nezabýval doklady (e-mailová komunikace s potenciálními zaměstnavateli

a vyrozumění o odročení jednání u Obvodního soudu pro Prahu 3 věci výživného otci (žalobci) od dcery), které žalobce v rámci výše zmíněného doplnění žádosti předložil.

14. Obecně tak úřad práce v prvostupňovém rozhodnutí pouze uvedl, že žalobce neuznal za osobu v hmotné nouzi dle § 3 odst. 1 písm. a) zákona o pomoci v hmotné nouzi, neboť žalobce nedoložil doklad o pracovním nebo obdobném vztahu, nevykonává samostatně výdělečnou činnost, není veden v evidenci uchazečů o zaměstnání, není v dočasné pracovní neschopnosti, není invalidní ve třetím stupni, není osobou pobírající peněžité dávky nemocenského pojištění a není ani poživitelem příspěvku na péči ve stupni II, III nebo IV. Co se týče prvostupňového rozhodnutí, musí tedy dát zdejší soud žalobci za pravdu, že samostatně by toto rozhodnutí nemohlo obstát.
15. Nedostatky rozhodnutí úřadu práce však v napadeném rozhodnutí žalovaný napravil. Dle žalobce se žalovaný otázce, proč se na jeho životní situaci nevztahuje § 3 odst. 3 zákona o pomoci v hmotné nouzi, zcela vyhnul. S tímto tvrzením však nekoresponduje obsah napadeného rozhodnutí.
16. Žalovaný v napadeném rozhodnutí k danému nejdříve obecně uvedl, že „K tomu, aby Úřad práce učinil výjimku a odvolatele považoval za osobu uvedenou v § 3 odst. 1 písm. a) až e), g) a h) ZPHN za osobu v hmotné nouzi, je třeba, aby tato osoba sama prokázala, že jsou dány důvody pro tento postup. V takových případech jde o využití správního uvážení při posuzování situace hmotné nouze osoby, a orgán pomoci v hmotné nouzi posuzuje zejména míru možnosti ovlivnění vzniku konkrétní situace ze strany osoby. Tato možnost slouží zejména k tomu, aby ve výjimečných případech mohly orgány pomoci v hmotné nouzi pomoci i těm osobám v obtížné životní situaci, které nesplňují definiční znaky osoby v hmotné nouzi. Správní uvážení připadá v úvahu vždy, když s existencí určitého skutkového stavu není v příslušné právní normě jednoznačně spojen jediný nutný právní následek a zákonodárce dává správnímu orgánu možnost zvolit po zvážení daných okolností jedno z více řešení předvídaných právní normou. Toto správní uvážení však nepodléhá libovůli správního orgánu. Při použití správního uvážení jsou správní orgány povinny předně sledovat pouze předepsaný účel, vycházet jen z relevantních skutečností a zachovávat objektivitu a nestrannost. Dodržovat je třeba princip rovnosti, proporcionality, rozhodování v rozumné době a posuzování každé zvláštní okolnosti v souladu s obecnými zásadami fungování veřejné správy. Správní uvážení nesmí vybočit z mezí a hledisek stanovených zákonem. Předmětem přezkumu rozhodnutí správních orgánů je zákonnost, resp. nezákonnost, která může spočívat také v překročení zákonných mezí správního uvážení nebo jeho zneužití.“
17. Žalovaný dále pokračoval, že „Listinné podklady nazvané Komunikace uchazeče o zaměstnání se zaměstnavateli 10/2020 a 11/2020 však neosvědčují skutečnost, že je osobou v hmotné nouzi podle § 3 odst. 1 písm. a) ZPHN, tyto listinné podklady pouze dokazují komunikaci odvolatele s potencionálními zaměstnavateli. Odvolatel se v rámci správního řízení o žádosti domáhal, aby uvedená komunikace byla důvodem pro to, aby se na něj vztahovala výjimka podle ustanovení § 3 odst. 3 ZPHN. Listinnými podklady o komunikaci s potencionálními zaměstnavateli nelze nahrazovat evidenci uchazeče o zaměstnání na Úřadu práce. MPSV má za to, že odvolatel mohl hodnocení své situace, tedy uznání své osoby za osobu v hmotné nouzi ovlivnit tím, že by se zaevidoval do evidence uchazečů o zaměstnání, neboť orgán pomoci v hmotné nouzi posuzuje v rámci správního uvážení podle ustanovení § 3 odst. 3 ZPHN zejména míru možnosti ovlivnění vzniku konkrétní situace ze strany osoby. Odvolatel měl osvědčit existenci pracovního či obdobného vztahu, nebo doložit zaevidování se na Úřadu práce jako uchazeč o zaměstnání, či případně prokázat, že je osobou, u které se možnost zvýšení příjmu vlastní prací nezkoumá.

Odvolatel neprokázal žádný důvod, aby v jeho případě byl dán důvod k postupu podle ustanovení § 3 odst. 3 ZPHN. (...) K uvedenému MPSV konstatuje, že orgán pomoci v hmotné nouzi zkoumá, zda má žadatel možnost zvýšení příjmu řádným uplatněním nároků a pohledávek podle ustanovení § 13 ZPHN. Odvokatel tuto skutečnost osvědčil doložením listinných podkladů, že pohledávky uplatnil, přičemž v rozhodném období žádnými příjmy nedisponoval.“

18. Je tedy rovněž zřejmé, že žalovaný zohlednil žalobcem předložené podklady, přestože žalobce tvrdí opak. K tvrzení žalobce, že zásadní neodstranitelnou vadou řízení je, že otázka aplikace § 3 odst. 3 zákona o pomoci v hmotné nouzi nebyla zevrubně projednána již v řízení před úřadem práce, zdejší soud uvádí, že se plně ztotožňuje se závěrem žalovaného, že správní řízení na I. a II. stupni tvoří jeden celek. Tento závěr ostatně vyplývá z konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu. Odkázat lze např. na rozsudek ze dne 11. 2. 2021, č. j. 9 Ads 291/2020 – 28, dle kterého „...rozhodnutí správního orgánu I. stupně a rozhodnutí žalovaného tvoří pro účely soudního přezkumu jeden celek (viz rozsudek NSS ze dne 19. 11. 2009, čj. 1 Afs 88/2009 - 48, č. 2646/2012 Sb. NSS, nebo rozsudek ze dne 7. 5. 2020, č. j. 7 Ads 338/2019 - 30), a některé nedostatky rozhodnutí správního orgánu I. stupně tak mohou být napraveny v odvolacím řízení.“ Zdejší soud nemá za to, že by daným postupem došlo k hrubému dotčení práva žalobce na spravedlivý proces, jak tvrdí žalobce. Jak již bylo uvedeno výše, žalovaný se případnou aplikací § 3 odst. 3 zákona o pomoci v hmotné nouzi dostatečně zabýval, přičemž vzal v potaz žalobcem předložené podklady. Žalovaný tak zhojil vadu prvostupňového rozhodnutí.
19. Shora uvedené odůvodnění napadeného rozhodnutí pak i po obsahové stránce na námitky žalobce uplatněné v průběhu správního řízení dostatečně reaguje. Je zřejmé, že předpokladem pro aplikaci výjimky dle § 3 odst. 3 zákona o pomoci v hmotné nouzi je skutečnost, že žadatel není v hmotné nouzi. Pokud by žalobce byl veden v evidenci uchazečů o zaměstnání, nemusel by o udělení výjimky z § 3 odst. 1 písm. a) zákona o pomoci v hmotné nouzi usilovat. Lze se ztotožnit i se závěrem žalovaného, že žalobce neprokázal žádný důvod, pro který by bylo na místě postupovat podle § 3 odst. 3 zákona o pomoci v hmotné nouzi. „*Toto ustanovení slouží především k tomu, aby ve výjimečných případech mohly příslušné orgány pomoci i těm osobám v obtížné životní situaci, které sice nesplňují definiční znaky osoby v hmotné nouzi, avšak s ohledem na okolnosti konkrétního případu by důsledky aplikace zákona pro ně představovaly nepřiměřenou tvrdost.*“ (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 2. 2014, č. j. 3 Ads 21/2013 – 42).
20. Žalobce se doložením e-mailových odpovědí zaměstnavatelů, u nichž poptával zaměstnání, fakticky snažil správním orgánům „vynahradiť“ nesplnění požadavku zákona, který v případě nezaměstnaných žadatelů (kteří nejsou poživateli starobního důchodu a jsou mladší 68 let) vyžaduje pro naplnění pojmu „hmotné nouze“ vedení v evidenci uchazečů o zaměstnání. Žalobce však netvrdil a nedoložil žádné výjimečné důvody, které mu brání v tom, aby byl veden v evidenci uchazečů o zaměstnání a plnil povinnosti uchazeče o zaměstnání. Z argumentace žalobce vyplývá pouze jeho subjektivní přesvědčení, že ani úřad práce by mu odpovídající zaměstnání nezprostředkoval a plnění povinností uchazeče o zaměstnání (dostavit se na pohovor na úřad práce a k zaměstnavateli, nastoupit do práce vyhledané úřadem práce atd.) považuje žalobce za ponižující. Tyto skutečnosti však dostatečně neprokazují, že by v důsledku obtížné životní situace na základě individuálních důvodů na straně žalobce bylo na místě postupovat dle § 3 odst. 3 zákona o hmotné nouzi.

21. Co se týče tvrzené snahy žalobce zvýšit si příjem také uplatněním svých pohledávek v občanskoprávních řízeních (jak již bylo uvedeno, žalobce doložil vyrozumění o odročení jednání u Obvodního soudu pro Prahu 3 věci výživné otci (žalobci) od dcery), obsahově se jedná o skutečnosti podstatné z hlediska § 3 odst. 1. písm. c) zákona o pomoci v hmotné nouzi, dle kterého *nestanoví-li tento zákon jinak, osobou v hmotné nouzi není osoba, která prokazatelně neprojevuje dostatečnou snahu zvýšit si příjem vlastním přičiněním (§ 11)*. V § 11 odst. 2 písm. a) zákona o pomoci v hmotné nouzi je pak uvedeno, že *zvýšením příjmu vlastním přičiněním se rozumí zvýšení příjmu řádným uplatněním nároků a pohledávek*. Odůvodnění napadeného rozhodnutí však není postaveno na tom, že by žalobce nebyl v hmotné nouzi z důvodu naplnění podmínek § 3 odst. 1. písm. c) zákona o pomoci v hmotné nouzi. Otázka, zda žalobce projevuje snahu zvýšit si příjem vlastním přičiněním či nikoliv, nemá žádný vliv na posouzení podmínek vymezených v § 3 odst. 1 písm. a) zákona o pomoci v hmotné nouzi, a to ani z hlediska úvah o aplikaci výjimky dle § 3 odst. 3 téhož zákona. Uplatněné skutečnosti se proto míjí s důvody napadeného rozhodnutí, a není třeba se jimi blíže zabývat. Toliko *obiter dictum* lze obecně uvést, že řádným uplatněním nároku nebo pohledávky není pouze takové uplatnění, na základě kterého žalobce získá příjmy. Kritérii pro posouzení splnění dané podmínky jsou dostatečná snaha a řádné uplatnění, tj. podstatné je vyvinutí maximálního úsilí, nikoliv samotný výsledek.
22. Nad rámec uvedeného krajský soud dodává, že žalobce v odvolání popsal své zdravotní potíže. Žalobce nicméně v daném ohledu nepředložil v rámci správního řízení jediný podklad, který by tvrzení o jeho zdravotním stavu potvrzoval. Zdravotní stav žalobce by mohl být při úvahách správních orgánů ohledně aplikace § 3 odst. 3 zákona o pomoci v hmotné nouzi podstatnou okolností (viz např. rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 11. 10. 2017, č. j. 52 Ad 7/2016-73), tj. zdravotní stav by mohl být v konkrétním případě důvodem, proč považovat žadatele za osobu v hmotné nouzi, třebaže dle § 3 odst. 1 písm. a) zákona o pomoci v hmotné nouzi takovou osobou není. Zdravotní stav by však v takovém případě bylo nutné prokázat, což však žalobce ve správním řízení neučinil. Ani v žalobě ke svému zdravotnímu stavu žalobce nic nenamítá ani neuvádí.
23. Nedůvodná je též námitka, že žalovaný měl vyjmenovat příklady životních situací, na které lze předmětné ustanovení aplikovat. Zdejší soud má za to, že „odůvodněný případ“ v § 3 odst. 3 zákona o pomoci v hmotné nouzi je neurčitým právním pojmem. Z konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu vyplývá (např. rozsudek ze dne 14. 10. 2021, č. j. 7 As 447/2019 – 60), že „...neurčitý právní pojem nelze obsahově dostatečně přesně vymezit a jeho aplikace závisí na odborném posouzení v každém jednotlivém případě. Zákonodárce vytváří prostor veřejné správě, aby zhodnotila, zda konkrétní situace patří do rozsahu daného neurčitého právního pojmu, či nikoli. Naplnění obsahu neurčitého právního pojmu pak s sebou přináší povinnost správního orgánu rozhodnout způsobem, který norma předvídá. Při interpretaci neurčitých právních pojmů se uvážení zaměřuje na konkrétní skutkovou podstatu a její hodnocení...“.
24. Správní orgán musí znát nejdříve konkrétní situaci žadatele a teprve v návaznosti na to musí odůvodnit (zhodnotit), zda tato situace naplňuje obsah daného neurčitého právního pojmu. K tomu v posuzované věci došlo. Žalovaný nepochybil, pokud neuvedl příklady životních situací, které lze zařadit do rozsahu „odůvodněných důvodů“.
25. Zdejší soud se nemůže ztotožnit ani s námitkou, že se správní orgány nezabývaly poukazem žalobce na zákonné skutečnosti, které činí požadavek smysluplné evidence mezi

uchazeči o zaměstnání prakticky nevykonatelným. Žalobce přitom odkazuje na § 6 odst. 1 písm. b) antidiskriminačního zákona, dle kterého *diskriminací není rozdílné zacházení z důvodu věku v přístupu k zaměstnání nebo povolání, pokud je pro řádný výkon zaměstnání nebo povolání potřebné odborné vzdělávání, které je nepřiměřeně dlouhé vzhledem k datu, ke kterému osoba ucházející se o zaměstnání nebo povolání dosáhne důchodového věku podle zvláštního zákona*. Žalobce uvádí, že byl při ucházení se o práci objektivně diskriminován pro vysoký věk, přičemž má za to, že na této diskriminaci by nic nezměnila skutečnost, pokud by byl v postavení uchazeče o zaměstnání u úřadu práce.

26. K tomu žalovaný v napadeném rozhodnutí uvedl, že žalobce jakožto uchazeč o zaměstnání na Úřadu práce by v případě své evidence požíval jisté ochrany podle zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, neboť dle § 33 odst. 1 *při zprostředkování zaměstnání se věnuje zvýšená péče uchazečům o zaměstnání, kteří ji pro svůj zdravotní stav, věk, péči o dítě nebo z jiných vážných důvodů potřebují*.
27. Takové vypořádání považuje zdejší soud za dostatečné. Daná námitka přitom nevymezuje žádnou vadu napadeného rozhodnutí, ale jedná se spíše o obecnou kritiku společenské situace a právní regulace. Pokud byl žalobce dle vlastního přesvědčení v minulosti diskriminován při ucházení o práci z důvodu vysokého věku, mohl využít jiné prostředky ochrany na úseku ochrany před diskriminací. Pokud se žalobce domnívá, že by byl při ucházení o zaměstnání diskriminován v budoucnu (a z tohoto důvodu subjektivně považuje evidenci u úřadu práce za bezúčelnou), jedná se o hypotetické úvahy, které nemohou otřást zákonností napadeného rozhodnutí a nemohou být ani důvody použití § 3 odst. 3 zákona o pomoci v hmotné nouzi.
28. Lze se ztotožnit se žalobcem, že účelem § 3 odst. 3 zákona o pomoci v hmotné nouzi je mj. odstranění tvrdosti zákona (viz zmiňovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 2. 2014, č. j. 3 Ads 21/2013 – 42). Chybný je nicméně navazující závěr žalobce, že dané ustanovení bylo přijato, aby bylo aplikováno právě na případy přechodného období mezi produktivním a postproduktivním věkem žadatelů, přičemž není zřejmé, co žalobce považuje za ono přechodné období. Zákonodárce zcela jasně vymezil věkovou hranici 68 let, při jejímž překročení se obecné pravidlo vymezené v § 3 odst. 1 písm. a) zákona o pomoci v hmotné nouzi neuplatní. Výklad zastávaný žalobcem by vedl k tomu, že by správní orgány automaticky udělovaly výjimku z daného pravidla těm žadatelům, kteří by se nacházeli v přechodném období mezi produktivním a postproduktivním věkem, přičemž by vůbec nepřihlížely k jejich konkrétní situaci.
29. K tvrzení žalobce, že jeho právo na pomoc v hmotné nouzi podle čl. 30 odst. 2 Listiny se stalo pouze hypotetickým a reálně nevykonatelným, zdejší soud uvádí, že práv zaručených čl. 30 Listiny je možno se dovolávat pouze v mezích zákonů, které ho provádějí (viz čl. 41 odst. 1 Listiny). Krajský soud přitom nedospěl k závěru, že by použitá právní úprava zasahovala esenciální podstatu práva na přiměřené zabezpečení osob v postavení žalobce (tj. osob předdůchodového věku nebo osob důchodového věku mladších 68 let, kterým nevznikl nárok na starobní důchod). Tyto osoby jsou ze zákona (za splnění ostatních podmínek) osobami v hmotné nouzi, pokud jsou výdělečně činné nebo jsou evidovány jako uchazeči o zaměstnání (§ 3 odst. 1 písm. a) zákona o pomoci v hmotné nouzi), nebo se za tyto osoby v individuálních odůvodněných případech považují, i když předchozí podmínku nesplňují (§ 3 odst. 3 téhož zákona). Žádné důležité individuální okolnosti v tomto směru v případě žalobce ve správním řízení zjištěny nebyly. Pokud správní orgány nepřistoupily na argumentaci žalobce, že od dosažení jistého předdůchodového věku je

nutné § 3 odst. 3 zákona o pomoci v hmotné nouzi aplikovat paušálně již na základě věku, nejedná se o výklad nezákonný ani protiústavní.

V. Závěr a náklady řízení

30. Krajský soud z výše uvedených důvodů žalobu jako nedůvodnou zamítl dle § 78 odst. 7 s. ř. s.
31. Výrok o náhradě nákladů řízení vychází z § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce nebyl úspěšný, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Procesně úspěšný žalovaný nemá právo na náhradu nákladů řízení ze zákona (§60 odst. 2 s. ř. s.).

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o ní musí stěžovatele zastupovat advokát. To neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, právnické vzdělání, které se vyžaduje pro výkon advokacie.

Brno 10. února 2022

Mgr. Filip Skřivan, v. r.
samosoudce